

Naakt

Een naakte vrouw in een wervelstorm: deze mysterieuze voorstelling is op het eerste gezicht niet gemakkelijk te lezen. Ligt ze op haar buik? Is ze bezig op te staan? Een blad met schetsen van een modeltekensessie laat zien dat het model op ´´n been staat en voorovergebogen met een hand en een knie steunt op een bed.

Johan Dijkstra tekende en schilderde gedurende zijn hele loopbaan vele naakten, maar zelden beeldde hij een figuurstudie op zo'n manier uit als hier: de oorspronkelijke omgeving, die de vreemde houding van het naakt begrijpelijk zou maken, is vervangen door stormachtige krijstrepen en inktvlekken. Het blad lijkt op een krijttekening, maar is een lithografie. Voor deze grafische techniek wordt een vlakke steen zodanig behandeld dat een tekening die daar met vet krijt of vette inkt op wordt gemaakt, kan worden afgedrukt op een vel papier.

Een bijzonderheid van de lithotechniek die Dijkstra en andere leden van De Ploeg aan de kunstenaars van de Duitse kunstenaarsvereniging Brücke ontleenden, is dat de rand van de steen in de afdruk te zien is. Daarvoor moet de steen met de hand worden afgedrukt. Op veel van deze litho's zijn dan ook op de achterkant de krachtige wrijfsporen te zien, die de lithografie tot een bij uitstek lichamelijke techniek maken.

Erfgoedorganisatie: Stichting Johan Dijkstra

Beschrijvingstitel: Naakt

Oneliner / quote: De omgeving, die de houding van het naakt begrijpelijk zou maken, is vervangen door krijstrepen en inktvlekken

Vervaardiger: Johan Dijkstra

Datering van bijzonderheden: 1928

Techniek: lithografie

Fotografie uitsnede: John Stoel, Groninger Museum

Fotografie: John Stoel, Groninger Museum